

*Gospodinu dičnom po učenosti i junačkim pothvatima,
Battisti Bevilacqua, Juraj Jurjević mnogo pozdrava šalje.*

Što nisam uzvratilo odgovor na tvoje pismo koje sam primio dok se Apolon kretao predjelima Bika,¹ uzrokom je bio muž slavan po božanskim i naravnim umijećima, najoštroumniji i najjasnovidniji profesor *Općega umijeća*, Alfonso, s krajnjeg zapada Galicije,² koji je brojnim svojim izlaganjima zaokupio moje uši i moj duh, zapravo čitava mene, te me time odvojio od moje prijateljske i ugodne dužnosti, kao gotovo i od svega drugoga. Naime, spomenuti učeni poznavatelj umijeća želi, ne zadovoljivši se granicama Hispanije, po italjskim gradovima, središtima svih znanosti, posijati s nebesa poslano mudrosne pouke istaknutoga muža, blažene uspomene Ramona, s otoka Mallorce. Pa, da bi ovo umijeće proćučeno predavao mnogobrojnim prelatima, duhovnicima, školnicima i učenjacima na glasovitom padovanskom sveučilištu, prispio je u ovaj slavni zaljev Jadranskoga mora, gdje je tijekom gotovo tri mjeseca imao mnoge slušače dične po vjeri, znanosti i plemenitosti. Uistinu, ljubljeni moj Battista, razmatrajući i štujući kako napatke i metode oštroidnog umijeća, tako i umnost samoga muža, silno sam se oduševio i još sam oduševljen; postavivši nevelik broj polaznih načela, objasnivši pojedina pitanja i pravila, on izoštrava intelekt slušača, rasvjetljava im pamet, u duh unosi jasnoću i otvara put zdravome rasuđivanju čak i u slučaju da želimo razmotriti najskrivnije zakutke božanskog i ljudskoga uma; kao da svojevrsnim ključevima otvara ono što je bilo zatvoreno. Čemu duljiti? U kratkom sam roku naučio ono što bi, slijedeći uobičajene puteve filozofa, zahtijevalo dugotrajan i naporan rad. Neka bude onda jasno da se nisam javljao zbog zauzetosti svime ovime, a nipošto ne zato što bih na tebe zaboravio; mi smo ljubavlju, dobrohotnošću, najčvršćim prijateljstvom

---

¹ Metonimija za drugu polovicu travnja i prvu polovicu svibnja.

² Portugalac Alfonso, stručnjak za djelo *Ars generalis ultima* (1305-1308) majorkanskog filozofa Ramona Llulla, spominje se i u epistolaru Guarina iz Verone, u pismima iz Venecije 1415. i iz siječnja 1418. S a b b a d i n i, n. dj. (15), sv. 1, br. 31 i 96.

i najčasnijim žarom tako povezani da čvrstu vezu naših duša ne mogu rastaviti ni tijekom vremena ni prostorna udaljenost. Stoga, molim te, oprosti što ti dosad, toliko dugo, nisam posvetio svoju pozornost i pokušaj mojom dobiti nadoknaditi neugodnost koju si možda imao zbog ovog kašnjenja.

Ali udaljavam pero od ove teme; želim odgovoriti na tvoje divno pismo kojim si [...]³ itd.; svjedočiš da su po mojoj, kako tvrdiš, hrabrosti i postojanosti duha nestale tvoje boli izazvane burom mojih nedaća, te si, štoviše, odjenuo tuniku veselja. Stoga bezbroj puta zahvaljujem zemljaku koji te potaknuo i stavio me na brigu tebi, najumnijem, najsrdačnijem, najmilijem prijatelju; neizmjerano zahvaljujem također i tvojoj izuzetnosti, mudrosti i dobrohotnoj ljubavi, kojima si iz moje duše odstranio sve magle i svaki oblak tuge, svojim vedrim savjetom, svojim sjajnim uputama, svojim umnim poukama, k tome i ljubaznim i prijaznim nagovorima. Što god je u meni snaga kojima sam uspio savladati takve i tolike nevolje, to sam dobio i imam od tebe, od tvoga nebeskoga nadahnuća. Koja je misao toliko kruta, koji duh tako otuđen od razuma, koje je srce od kremenata tako tvrda da na njih ne bi djelovale tvoje premudre pouke, tvoji prerazboriti naputci, tvoje pomne upute? Stoga, što god smatraš da je u meni slavljenja vrijedno, pripada uzvišenosti tvoje slave.

A budući da na koncu kažeš da mi ne smiješ pisati o radosnim stvarima, kako ne bi radosne riječi uvećale moju bol – molim te, čim bude moguće, moj dragi Battista, piši mi i o radosnome; otjerao si oluju, moj si duh učinio podatnim i za radosne stvari, već je rana zarasla u ožiljak, i to više zahvaljujući tvojoj razboritoj i zauzetoj skrbi negoli zbog bilo kakvoga moga čina. I makar trpio svakodnevno strelice sudbine čiji se bijes na me obrušava, svejedno ću, opremljen onime što si mi dao, suprotiva strelicama postaviti štit, da mi ne naškode, te će se, u pokušaju da me udare, morati skrhane odbiti od tog moga branika.

Kad sam se već spremio svršiti, plemeniti mi je gospodin, sa mnom povezan bliskošću i ljubavlju, Ivan itd.⁴ donio tvoje pismo koje si milo napisao malo prije prvoga lipnja. U tom mi pretilom pismu javljaš da bi htio da ti pišem čak i bez povoda, kako bi barem prepiskom prijateljstvo iz dana u dan raslo, i javljaš mi, smatrajući nedostojnim da zajednički prijatelj dođe k meni bez tvoga pisma, da si zdrav. O, kako je časno, kako krasno, kako ljubavi vrijedno to tvoje predivno razmišljanje; pa, sve da se i ne pojavi neko izvanjsko djelovanje, dovoljno je jak razlog samo prijateljstvo i uzajamno predočavanje dobrohotnih osjećaja. Prijateljska ljubav slaže slatke razgovore i mila pisma, dovoljno obilnu građu za pisanje ima bratskom svezom združena dobrohotnost, te joj nije nužno ići na

---

³ Nejasno u izvorniku zbog prepisivačevih pogrešaka; vidljivo je samo da se radi o nekom citatu.

⁴ Najvjerojatnije Zadrani Ivan Stellini, Bevilacqua kurir.

tuđe izvore kad već po sebi vrije prekrasnim vrutkom; među prijateljima uvijek se nađe razloga za dopisivanje. Piši stoga, molim usrdno, čak i ako ne bude razloga, premda smatram da uvijek ima razloga da se dopisujemo. I, ne ispriječi li se kakav posao, piši što češće; svojim me pismima tako krijepiš kao što žednim Etiopljanima ili Indijcima u žarkome pojasu vraća snagu gutljaj hladne i bistre vode. Dodaješ također poziv da te posjetim krasnim pismima; budući da si od mene otjerao žalosti i ponudio blagotvorne lijekove protiv neljepih događaja, evo me, tu sam, udovoljavam tvome časnom i ljubaznom zahtjevu.

Na koncu ovog pisma priopćujem ti da sam zdrav i da vrijeme trošim, koliko mogu, na bavljenje časnim umijećima, da ne protekne beskorisno, nadajući se boljemu. A neizmjerno se radujem što si dobro, zajedno sa svojim, i žudim da se ispune sve tvoje želje, a osobito one koje su ti najvažnije; i trudi se da budeš zdrav duhom i tijelom, i svojom razboritošću i svojim usrdnim marom. Muž istaknut po naravi i rodu, veliki tvoj poklonik, kome sam prenio tvoje pozdrave, gospodin Andre de Zaz, ovim te putem ne prestaje mnogostruko pozdravljati.